

ST. OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 1

81. ÅRGANG

11. JANUAR

1 9 6 9

“De Nieuwe Katechismus”

KARDINALKOMMISJONENS
UTTALELSE — SIDE 4

REDAKSJONELT:

TEOLOGENES FRIHET

La oss igjen samles til bønn om kristen enhet!

18.—25. januar 1969

Bønnen om enhet har alltid levd i Kristi kirke. Den hører uløselig med til forsoningens tjeneste.

Men i de siste tiår er den blitt mer bevisst, mer distinkt. Kanskje fordi splittelsen smerter oss mer enn før. Kanskje fordi splittelsens anstøt og hindring er blitt tydeligere.

Et uttrykk for denne bevisste, konkrete bønn om enhet er den bønneuken som holdes over hele verden 18.—25. januar hvert år, Bønneuken for kristen enhet. Vi som sender ut dette oppropet, vil gjerne være med og markere disse bønnedagene også her i vårt land, og vi ber alle kristne om å være sammen med oss i dette. Det kan skje på mange måter: i lønnskammerbønnen, husandakten, bibelgruppen, misjonsmøtet, gudstjenesten. Bønnen om sann enhet hører selvsagt alltid hjemme i alle disse sammenhengene. Men kunne vi ikke bruke dagene i bønneuken til å gi bønnen om enhet en ny plass og en bedre plass i vår private og felles bønn? Å vite at vi ber sammen med og samtidig med kristne i mange land og kirker, er dessuten en særlig inspirasjon. Vi vil også be om at Bønneuken for kristen enhet markeres med en eller flere særlige bønnegudstjenester eller møter, der det kan skje.

Vi har ikke alle de samme tanker om kristen enhet, hvordan den skal komme i stand og hva som er viktigst i den. Men å be vil jo si å overlate alt dette til Gud. Det vi ber om, er enhet *slik* Gud vil og *når* Gud vil.

Misjonsoppgaven har aldri noensinne vært så stor som nå. Det har aldri før levd så mange ikke-kristne mennesker som i dag. Og der synes å være uovervinnelige hindringer for å bringe evangeliet til alle folk, ikke bare stengte grenser og underkuete kirker, men stengte sinn og menigheter kuert av sin egen kraftløshet.

Men Kristi godhet og makt er ikke mindre tiltrengt enn før, ja skriket etter frelse og fred lyder bare sterkere, selv om det stundom er uartikulert.

Veien til enhet ser ikke lett ut, ja noen mener hindringene er uoverstigelige. Men kallet til enhet er like klart for det. Det kommer fra ham selv, vår éne og felles Herre. Og alt dette henger sammen. Misjon og enhet er to sider av samme sak: Kristi herrevelde på jorden. Derfor vil vi arbeide og be, som han selv lærte oss, at vi «alle må være ett, for at verden skal tro».

Januar 1969.

Tor Aukrust, Nils Bloch-Hoell, Kjell Bondevik, Hans Buvarp, Peter Wilhelm Bockman, Johannes Bårdli, Bernard Delplanque, Peder A. Eidberg, Asle Enger, F. J. Fishedick, Haakon Flottorp, Ole Øverland Gjerde, Mimi Gleditsch, Randi Bojer Godal, Tord Godal, John W. Gran, Fredrik Grønningsæter, Odd Hagen, Alfred Hauge, Georg Hille, Olaf Hillestad, Åge Holter, Ragnar Horn, Erik Ivarson, Baby Johannessen, John Barth Johannessen, Alex Johnson, Jørgen Karlsen, Trygve Karlsen, Grete Lein Lange, Lars Roar Langslet, Edvin Larsson, Kaare Lunde, Per Lønning, Edin Lovås, Per

Midteide, Einar Molland, O. G. Myklebust, Monrad Norderval, Willey Olsson, Brita Paus, Hans Rognstad, John Willy Rudolph, Johannes Rüth, Leif Sandsdalen, Eivind Saxlund, Gunnar Spilling, Kaare Støylen, Ole Sæverud, Arne J. Sørensen, Daphne Tangen, Notto Normann Thelle, Therapon, Einar Thomassen, Finn D. Thorn, Wilhelm Thronsen, Stephan Tschudi, Guri Ulfrstad, Rolf Ulfrstad, Per Voksø, Tor Wagle, Erling Tønder Wang, Johs. Wember, Odd Helge Wettre, Jens Wisloff, Enok Ådnøy, Ragnar Åhlberg.

Hver kveld kl. 19.30 i bønneuken for kristen enhet vil det bli holdt bønnegudstjeneste i Oslo i følgende kirker og forsamlingshus:

- Lørdag 18. Oslo KFUM, Møllergt.1. Ungdomssamling.
- Søndag 19. Oslo 1. Baptistkirke (Tabernaklet), Hausmannsgt. 22.
- Mandag 20. Sentralkirken (Metodistkirke), St. Olavsgt. 28. Foredrags- og samtalemøte
- Tirsdag 21. Frogner kirke.
- Onsdag 22. Domkirken.
- Torsdag 23. Margaretakyrkan. Etterpå foredrag i Universitetets gamle festsal.
- Fredag 24. Templet (Frelsesarmeen), Pilestredet 22.
- Lørdag 25. St. Dominikus katolske kirke, Neuberggt. 15.
- Søndag 26. Uranienborg kirke.

DE NYE MENIGHETS- RÅDENE

Det er foretatt en serie valg på menighetsråd i sognene siden sist:

BERGEN

Valgene til St. Pauls menighet ga følgende resultat:

Nye medlemmer: Astrid Seim, Jakob N. Greve, Otto Joys. Varamenn: Berit Borgen, Tore Nagell Olsen, Haldis Bagge. Søstre valgte søster Vinfrida som sin representant i rådet med søster Rita som varamann.

FREDRIKSTAD

Menighetsrådet har fått denne sammensetning:

Yngvar Carelius, Oscar Borg Müller, Kirsten Arntzen, Ragnar Plünnecke, søster Terese. Varamenn er Istvan Talos, Lucette Swane, Ernst Magnussen, Tom Kurran.

OSLO

St. Olav menighetsråd:

Per Klingenberg, Petter Bliksrud, Eddie Cappelen, Ulf Erik Gustavsen, Nina Prytz, Eileen Schreiner, søster Felicia. Varamenn: Bjørg Halmøy, Karl Kvadshem, Monica Namork, Knut Fongen, Harry Aarseth, Lise Christensen, søster Pia.

St. Hallvard menighetsråd:

Finn Barra, Anne Grethe Becsan, Berit Müller, Øystein Vogt, Einar Larsen jr., søster Casimira. Varamenn: Bodil Hansen, Hans Taxt, Peggy Bruce, Oscar Klingenberg, Eugen Pichler, søster Aniceta.

STAVANGER

St. Svithuns menighetsråd:

Harald Willassen, Kristian Eckhoff, Helene Fosse, Knut Baade Helland, Erik Hadland, Ann Djuve, Martin Jørgensen, søster Scholastica.

KRISTIANSAND

På valg møte den 15. desember valgte man følgende til det nye menighetsråd:

T. Jäger (formann), søster Margarete Agnes, Ø. Bjørtvedt og fru W. Werring.

Varamenn: Fru N. Gjestland, fr. A. Fennefoss, fru D. Fiala og fru J. Hennig-Olsen.

STABEKK

Valgene foregikk den 8. desember:

Christian Magnus, Ivar Hagenlund, Odd Barra, Kirsten Haslerud, søster Bonifatia og Berit Markusen.

Varamenn: Sissel Granum, Kjell Weber og Alfred Taxt.

PORSGRUNN

Rådet ble dannet alt den 10. november:

Odd Arnesen, Kari Hansen, Leo Weber, søster Irene, Synnøve Brantenberg og Ralph Kittelsen.

Varamenn: Hugo de Figueiredo, Jan Hejna, Guttorm Nergaard, søster Alberta, Maria Skrabeklev og Britt Aarvak.

«GLEM IKKE...»

Må du føle på kropp og sinn at min nød er din,

må du kjenne de sviende sår før du selv forstår?

Må du med egne øyne se hva jeg lider og led

før du fatter min fattigdoms gru i et eksplosivt nu —

Måtte stengslet rundt hjertet bli brutt og ditt sinn foldes ut

mot mitt sorgtunge rop i nød: Del av ditt brød!

Vend ikke hodet tankeløst bort før noe er gjort,

sitt ikke trygt ved din hjemlige ild mens mitt liv står på spill.

Tusener av øyne stirrer bedende frem:

Glem ikke — ikke glem!

MUTT AIELLO

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5, Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	7.00 9.00	11.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 153244	11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 11 438	8.30	1.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
St. Elisabeth hospital, lla tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eystein kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII (St. Elisabeth stituttt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

TEOLOGENES FRIHET

Den katolske kirke starter et nytt år med en viktig erklæring fra 38 ledende teologer hvor de ber paven om at teologenes frihet ikke må bli truet. Doktrinære feil kan idag ikke ryddes vekk med makt, bare ved debatt og dialog, heter det.

Noen av de mest kjente navn i katolsk teologi har undertegnet uttalelsen som er sendt Vatikanet. Navnene omfatter blant annet Yves Congar, Karl Rahner, Hans Küng, Edward Schillebeekx og den amerikanske bibelforskeren, jesuitten John McKenzie.

«I ekte, fullstendig og utvetydig loyalitet mot Kirken føler de undertegnede seg tvunget til åpent å peke på at teologenes frihet i Kirkens tjeneste, en frihet som ble gjenvunnet ved det annet Vatikankonsil, ikke må bli satt på spill,» heter det i dokumentet som skal være ført i penn av Küng og den tyske jesuitten Johannes Neuman.

«Enhver form for inkvisisjon, uansett hvor subtil den enn måtte være kan bare skade utviklingen av en sunn teologi. Den vil også gjøre ubotelig skade når det gjelder Kirkens troverdighet.»

I følge de foreløpige korte pressemeldinger om saken som vi har kunnet registrere, foreslår teologene også noen spesielle reformtiltak i sin henvendelse til paven. Det mest vidtgående er muligens et forslag om å gjøre Kongregasjonen for tros læren mer representativ for den teologiske tenkning i sin sammensetning. Underskriverne

ber videre om at ingen teologer som anklages for feil må bli forhørt i hemmelighet. Er en undersøkelse nødvendig, bør den foretas av et forum av eksperter hvorav den «anklagede» selv peker ut halvparten.

Erklæringen er en god begynnelse på året 1969.

A. R.

Henvendelsen er kalt teologenes «Magna Charta» — kanskje det er mer enn et journalistisk poeng i dagens situasjon?

«TROEN I PRAKSIS»

Det har enkelte ganger — og sikkert med rette — vært sagt at ST. OLAV mangler stoff om Kirkens indre liv, om vår tro og vår trospraksis. Det har vært så viktig å registrere avgjørende begivenheter i disse 60-årene, blant

annet et konsil og de ringbølger det laver, at vi i maset har forsømt andre ting.

Vi skal i 1969 blant annet forsøke å gjøre noe med dette. Bladets medarbei-

der, fransiskanerpater D. J. Boers starter i dette nummer en ny serie som vi kaller TROEN I PRAKSIS (side 4). Vi håper at vi på denne måten imøtekommer et ønske fra mange lesere.

EN
KLOVN

Godt nytt år.

Uten for mange misforståelser. Den minste gutten min skrev stil like før jul. Om en liten fugl som slapp ut av buret og surret rundt i rommet før den ble tatt av katten. Som slukte den.

Slikt hender.

Op gutten trues jo hver eneste dag av hardere inntrykk, i fjernsyn og aviser ...

Så jeg reagerte ikke. Men en detalj var høyst personlig. Jeg la merke til at han hadde kalt fuglen for Mons. Spurte ham om det var meningen, Mons er da kattenavn i Norge, hva?

Han fastholdt at små fugler også kan kalles Mons.

Vel, jeg ga meg.

Flere dager senere kom jeg til å bli i denne stilboken hans, han hadde fått siste oppgave i retur, og forsåvidt var visst frøken godt fornøyd.

Men hun hadde føyet til noen ord under stykket. UFF DA sto det.

Og så skjønnte jeg sammenhengen. Hun

hadde antagelig akkurat som meg trodd at dette var et slags Hitchcock-stykke, en ny vri. Fuglen spiser katten.

Det var jo Mons som ble slukt.

Hun har kanskje sukket litt over all den skade man gjør på de små i våre dager. Men hun har vært forsiktig nok til bare å klore to små ord på papiret: UFF DA.

Kanskje hun i det stille håpet på at noen av guttens foresatte ville reagere. Eventuelt sørge for at han kom i seng før Detektimen om fredagene.

Jeg bare gjetter.

Men godt nytt år, hvis jeg ikke har sagt det allerede.

Uten for mange misforståelser.

«ENKELTE AVSNITT MÅ

«De Nieuwe Katechismus», den hollandske katekismen som ble offentliggjort i 1966, er igjen i brennpunktet for interessen. En kommisjon på seks kardinaler, oppnevnt av pave Paul VI, avga før jul en lengre erklæring om den 500 sider tykke boken hvor det heter at verket «til tross for en prisverdig pastoral, liturgisk og bibelsk karakter inneholder enkelte teologiske avsnitt som må klargjøres.» Kommisjonen presiserer imidlertid på den annen side uttrykkelig at deres uttalelse ikke er noen fordømmelse av den nye katekismen. De har heller ikke kommet med noen erklæring om at den skal ha et «kjettersk innhold», ifølge mgr. Vallainc, lederen av Vatikanets pressetjeneste.

I noen ord som er gjengitt i katolsk presse, sier Vallainc bl. a.: «Erklæringen anerkjenner den nye katekismens uvanlige kvaliteter og priser dens pastorale, liturgiske og bibelske trekk. Den uttaler seg også anerkjennende om det forsøk boken gjør på å presentere det kristne budskap på en måte som svarer til det moderne menneskes mentalitet.»

«Det bør noteres at erklæringen ikke fremsetter noen fordømmelse, men bare understreker de formuleringer som er ufullstendige og unøyaktige, uten å bruke en eneste gang ordet *kjetteri*.»

Erklæringen er undertegnet av kardinalene Frings (Køln), Lefebvre (Bourge, Frankrike), Jäger (Paderborn, Vest-Tyskland), Florit (Firenze), Browne (den romerske curia) og Journet (Sveits).

I et stort oppslag på avisens første side nevner Catholic Herald fire viktige punkter i kardinalenes erklæring:

De mener det er nødvendig at katekismen tydelig lærer at Gud ved siden av den sansbare verden vi mennesker lever i også har skapt et rike av ren ånd, av de vi kaller engler.

Kommisjonen hevder at katekismen åpent må bekjenne troen på at Jesu Mor alltid var jomfru.

Den finner det nødvendig at det klart, uten tvil, fremheves i teksten at Kristi legeme og blod er tilstede på alteret etter konsekrasjonen av brød og vin og at Hans legeme og blod mottas sakramentalt i den hellige kommunjon.

Den mener at det klarere må understrekes at Kirkens ufeilbarhet ikke bare gir den en sikker kurs i dens søken og studier, men også sannheten når den vokter og forklarer troens doktriner.

Avisen gjengir to uttalelser om erklæringen. Den ene kommer fra

Drawing it fine
by John Ryan

Catholic Herald's fremragende avistegner John Ryan har denne kommentar — som vi tillater oss å gjengi: «Det står ingen ting om det i min, søster...»

Paul Burns i forlaget Burns and Oates, forlaget som sendte ut den engelske versjon av katekismen. Burns sier at han er glad for at erklæringen nå har kommet, men legger til:

«Videre er det vanskelig for meg å gå. Jeg er ikke kvalifisert til å kommentere erklæringens detaljerte kritiske punkter. Det må bli teologenes oppgave, og jeg kan vanskelig tro at den teologiske vitenskapelige ånd er

så død at teologene vil svikte en slik oppgave.»

Mr. Burns benekter hva han mener er en antydning i erklæringen om at hans forlag sendte ut den engelske versjon etter at de hollandske biskoper hadde bedt dem om å vente.

«Den engelske versjon ble offentliggjort i september 1967,» sier han. «Det var først den 11. desember at forlaget mottok en henvendelse om at det hollandske hierarki ville sette pris på at ingen oversettelse ble publisert før resultatet av forhandlingene med Rom var kjent.»

TROEN

Det blir ofte sagt at folk idag ber mindre enn før. Spørsmålet er om det forholder seg slik. «Folk» er en nokså ubestemmelig kvantitet, og det er ikke så lett å gå «folk» etter i sømmene. Dessuten, alt kommer an på hvilken målestokk man bruker for å bedømme «folks» bønneliv. Det er for eksempel stor forskjell på bønn og bønneøvelser. Det er unektelig sant nok at mange av de tradisjonelle bønneøvelser ikke lenger er god valuta idag. Det virker som om mange av dem langsomt, men sikkert visner og dør fordi det bare er noen få som fremdeles praktiserer dem. Men i og for seg beviser ikke det at folk ber mindre enn før. Det kan være et tegn på at deres bønnevaner holder på å forandre seg. Man kan be på så mange måter, bønnens ånd er ikke bundet til stereotype mønstre, klassiske eller primitive. Derfor er det så vanskelig, om ikke umulig, å fastslå med sikkerhet om det blir bedt mindre enn før.

Noe annet er det at man idag kan tale om *bønnens krise*. Hvis den eksisterer, må den nok sies å være en del av en større og mer almen krise i troens verden. Men en krise er ikke nødvendigvis bare av det onde. Den kan også tvinge folk til å sette seg ned, til å tenke gjennom tingene og ta en bevisst stilling til troen og dens mangfoldige aspekter — ikke minst til bønne.

Det er Kirkegaard som har sagt, riktignok i en bestemt sammenheng, at kristendom er «eksistens-meddelelse». Hvis dette er riktig, så er det klart at i hvert fall personlig kristendom bare kan uttrykkes gjennom å eksistere. Og om bønn er et uttrykk for personlig kristendom, så er den fundamentalt ikke noe annet enn: eksisterende å uttrykke seg selv, eksisterende å uttrykke det man er, en kristen.

KLARGJØRES»

Pater Joseph Crehan S.J. som tidligere skarpt har kritisert den engelske oversettelsen, sier: «Kardinalkommisjonen rapport er en fullstendig støtte til det jeg tidligere har dristet meg til å skrive i min omtale av den hollandske katekismen. Jeg fant at boken inneholder alvorlige mangler når det gjelder englenes eksistens, arvesyndens karakter osv. Alt finnes i kardinalenes liste.»

I en redaksjonell artikkel skriver Catholic Herald's redaktør bl. a.:
«De faktorer som fører til offentlig-

gjørelsen av denne erklæring av kardinalkommisjonen har komplisert og brakt forvirring omkring den nye katekismen helt siden den ble publisert i Holland for to år siden. Det ble gitt uttrykk for reservasjoner om et arbeide som i almindelighet anses for å være av usedvanlig kvalitet og rekkevidde. Mens Romas undersøkelser pågikk, var det meningen at ingen nye opplag eller noen oversettelser skulle fremlegges før uoverensstemmelsene var løst.

En engelsk versjon ble imidlertid sendt ut i midten av 1967, med en ame-

rikansk biskops *imprimatur*. Et *imprimatur* som han faktisk trakk tilbake like før boken forelå. Hans grunn for dette skritt var ikke at man hadde funnet feil i katekismen, bare at det var blitt bedt om forandringer.

Vi vet nå hvilke forandringer det er snakk om. Katekismen ble ansett for å være villedende eller ufullstendig i visse spørsmål, snarere det enn at den var klart ukorrekt i noe bestemt punkt. De foreslåtte forbedringer som så langt man forstår er godtatt av bokens forfattere, kan innarbeides i fremtidige utgaver uten skader i bokens strukturer. Dette er jo ikke en katekisme i ordets vanlige forstand. Det er snarere en *summa* av den ekklesiastiske teologi av bemerkelsesverdige bredde og dybde.»

I PRAKSIS

Nå er det så at man ikke blir kristen ved egen kraft alene, men ved Guds nåde. Følgelig, om bønner uttrykker vår kristne eksistens, må vi også medgi at bønn begynner med Gud, ikke med oss selv. Det er et punkt av fundamental viktighet når vi tenker på bønner. Det er til stor skade at vi i vår selvbeviste tid gjør som om det er vi selv som står ved bønnens begynnelse. Det er meget lett å gi inntrykk av å være et religiøst interessert, kristent menneske og likevel til de grader være opptatt av hva «jeg tenker» og «jeg tror» og «jeg synes» og «jeg føler» og «jeg erfarer» slik at vi ikke en-

kristne bønn, blir det ganske klart at bønn i den kristne forstand er gudsbarnets samtale med sin himmelske Far. Det som det gjelder i den kristne bønn er ikke det svake og dødlige og syndige menneskes forhold til en overveldende og fryktinggydende allmakt som det er avhengig av, hvis gunst det må forsøke å oppnå og hvis vrede det må forsøke å avverge. I den kristne forståelse og sammenheng taler Gud til mennesket i Jesus Kristus og innbyr ham til å svare Ham i Kristus. Denne dialog, denne fortrolige og gjensidige selv-utveksling i Kristus er bønn i kristen forstand.

Den kristne bønn er derfor ikke i første rekke en oppfyllelse av en religiøs eller kirkelig forpliktelse. Heller ikke er den i første omgang en kirkelig demonstrasjon eller utøvelsen av andakt og fromhet. I kristen forstand er bønner det klareste uttrykk for vårt barnekår hos Gud, gudsbarnets fromhet eller kjærlighet som ikke har noen beregnende b hensikter, som priser Faderens kjærlighet og venter alt fra Faderens kjærlighet. Alt det som skriften sammenfatter i det vakre og altomfattende uttrykket «den Hellige Ånd».

Siden bønnens grunn og muligheten for et menneskes samtale med Gud ligger i Guds kjærlighet, er det klart at bønner aldri kan brukes til slike formål som ligger utenfor Guds kjærlighet, det vil si utenfor det gjensidige forhold mellom Gud og menneske som beror på Guds kjærlighet i Jesus Kristus.

Dette skulle igjen gjøre det helt klart at det å be i kristen forstand ikke er det viset de mest primitive blant hedningene ber på. De ramser opp mange ord for lik som å mestre Gud og avtvinge fra Ham det som de ønsker seg. Når vi ber, må vi be i erkjennelsen av at vår Far i himmelen vet hva vi trenger til endog før vi ber

Ham om det. At Han, bedre enn vi selv, vet hva det er vi virkelig trenger. Når en kristen ber, samtaler han med Gud i erkjennelsen av at mange menneskelige ønsker risikerer å forbli uoppfylte og ubønnhørte. Og likevel er den ekte kristne bønn båret oppe av den tillit at gudsbarnets bønn alltid vil bli bønnhørt på en guddommelig måte. Det vil si: bedre enn vi kan tenke eller ønske oss det. For det som det gjelder i den kristne bønn er ikke å trumfe gjennom våre kloke planer og få virkeliggjort våre høytelskede mål, men at Faderens vilje må skje her på jorden i vårt liv som «i himmelen». Som Kierkegaard sier: «Å be er ikke å høre seg selv tale, men å tie og fortsette med å tie og vente til den som ber hører Gud.»

Det som det i den kristne bønn er om å gjøre er at vi i alt vi har eller må unnvære, i lykke eller smerte, må forbli hva vi er av nåde: Guds barn som vet at det nettopp er i dets egen maktesløshet at Kristi kraft vil bli gjort fullkommen.

HOLLAND

Haag (KNA). De nederlandske biskoper har besluttet seg for å avslutte diskusjonen om den nye katekismen i respekt for pavens ønske. De har imidlertid samtidig erklært at de ville ha foretrukket at kardinalkommisjonen hadde gitt sin tilslutning til de endringsforslag som de nederlandske biskoper selv foreslo sommeren 1967.

AV PATER

D. J. BOERS

gang har tid til å få øynene opp for hva bønn egentlig går ut på.

Meget av det som kalles *bønnens krise* og kanskje de fleste av våre vanskeligheter i bønner, i hvert fall de vesentlige vanskelighetene, skriver seg nok fra dette at vi i vår bønn ikke går tilbake til bønnens kilde. Vi er tilbøyelig til å tenke at bønn er noe «jeg gjør», mer enn noe «jeg deltar i». Meget av det vi kaller skuffelser i erfaringen om bønn kan tilskrives det faktum at vi tenker mer på bønner enn på Gud.

At vi i det hele tatt kan be som det seg hør og bør skyldes Guds kjærlighet som av nåde har gjort oss til hans barn. Når man ser hva de tre første evangeliene og Paulus har å si oss om den

TANKER OG MENINGER I KIRKEN

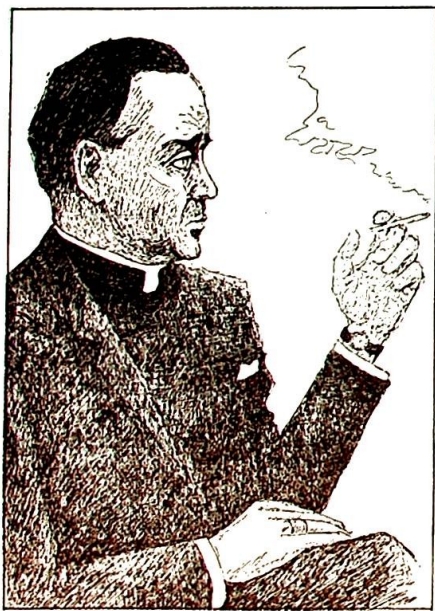
INTERVJU MED BISKOPEN

«Reaksjonen på pavens rundskriv har jo vært kraftig, for en utenforstående er dette noe nytt, kan man tale om en krise?»

— Det har vært hevdet at reaksjonen har vært så heftig at Kirken er kommet inn i en dyptpløyende krise. Jeg tror personlig at dette stemmer, men jeg vil samtidig tilføye at den krisesituasjon vi gjennomlever ser vesentlig annerledes ut innenfra enn fra den interesserte tilskuers tribune.

— På hvilken måte, mener De?

— Troen på Kirkens overnaturlige karakter og fundamentering i Kristus, gjennomsyrrer i den grad katolikkenes indre holdning at en slik krisetilstand vi nå gjennomlever oppleves som et utviklings-, et vekstfenomen. Jeg tror jeg kan si det slik at for oss i Vesten i hvert fall — har det annet Vatikan-konsil gitt støtet til en modningsprosess i Kirken som ikke kan annet enn å gi seg smertefulle utslag. Det koster å bli fullvoksen.»

Dagbladets Gosta Hammarlund har lavet denne tegningen av biskop Gran under intervjuet — treffsikkert.

«— Men hvordan skal man da tolke dette, at en rekke kjente katolikker offentlig går imot konklusjonen i pavens rundskriv, altså nekter å bøye seg for et kategorisk forbud mot prevensjon?»

— Jeg vet ikke, jeg er ikke i tvil om at dette er noe vi må komme igjen, og vil komme igjennom. Derfor tror jeg at Deres spørsmål først vil kunne besvares om noen tid, kanskje først om noen år. Mitt personlige inntrykk er at vi er kommet til en milepel og at rundskrivet har fått, eller vil komme til å få, en permanent betydning ut over det innholdsmessige.

— Men denne autoritetskrisen, er det noe som er spesielt for den katolske kirke i dag, eller mener De den er et ledd i den alminnelige autoritetskrisen i verden, den som ikke minst har fått uttrykk i studentopprørene?

— Autoritetskrisen er der, det merkes på så mange ting, og den var ganske sikkert kommet uten rundskrivet. Jeg er ikke i tvil om at denne krisen er en del av den autoritetskrise verden gjennomlever overalt og på alle plan. Hvorfor skulle Kirken slippe fri? Vi må håpe at denne krisen bunner i et genuint og berettiget krav om å få tenke og handle som ansvarsbevisste mennesker. Verden og Kirken kan i lengden bare tjene på at modenhetsnivået høynes. Jeg tror man kan si det slik at menneskene i dag bare er innstilt på å akseptere en autoritet i den utstrekning han eller hun erkjenner dette som nødvendig og til alles beste.»

«— Mange av disse unge solidariserer seg med radikale bevegelser i den fattige delen av verden. Her ligger jo også en sterk utfordring til den katolske kirke som jo har spilt en stor rolle f. eks. i Latin-Amerika. Vil Kirken denne gang stille seg på den riktige siden, og ikke alliere seg med de pengesterke maktgruppene i slike samfunn?»

— Vi ser i dag i Latin-Amerika som i Spania at stadig flere biskoper, prester og ordenssøstre stiller seg på de radikale standpunkters side. Den sosiale urettferdighet er himmelropende, og vi opplever at disse katolikkenes går imot mange kirkelige kadre som f.eks. i Latin-Amerika var alliert med den pengesterke overklassen.

— Men kan man gå med på voldelige revolusjoner?

— Spørsmålet om en som kristen kan gå med på voldelige revolusjoner diskuteres meget heftig, og problemet

er ennå ikke avklart. Kirkens vanlige standpunkt har jo vært evolusjon. Men enkelte steder er dette umulig. Derfor ser vi at både prester og ordenssøstre stiller seg på den sosiale revolusjons side i Latin-Amerika. Men forutsetningen må være at en slik revolusjon har sjanse til å lykkes, og at den tilveiebringer de sosiale godene.

— Men det å samarbeide med ateistiske marxister, er ikke det et problem for Kirken?

— Jeg ser det i øynene at marxistene har en tendens til å utnytte situasjonen til sin egen fordel. I kamptiden dempes motsetningen til religionen ned til et minimum. Senere — når man har oppnådd politisk makt — fremmes motsetningen brutalt. De som virkelig ønsker en kristen verdensorden må derfor ikke la seg utnytte, man må la seg prege av sin kristne målsetning. Men i den sosialistiske samfunnsorden er det meget av det som også vi tilstreber. Det viser seg at vi kan arbeide sammen med kommunister. Derfor har vi vært interessert i en dialog mellom marxisme og kristendom. Det er ikke ufarlig, men vi synes det er verdifullt på grunn av all den sosiale urettferdighet som finnes i verden. Disse problemene er i virkeligheten viktigere enn diskusjonen om den såkalte «pillen». De sosiale problemene, avkristningen og sekulariseringen, det er de viktigste problemer i verden i dag.»

(Utdrag av et intervju Karl Emil Hagelund i Dagbladet har hatt med biskop John W. Gran.)

«SCHILLEBEEKX»

«Ni har onekligen satt fingret på en för katolska kyrkan känslig punkt.

Når vi genom pressen erfor, att en process mot vår ordensbroder pater E. Schillebeekx skulle inledas i Rom, blev vi både förvånade och upprörda. Det föreföll att vara en tillbakagång till den förkonciliära andan. Därför följde vi hela affären i den internationella pressen och läste även artikeln i Vår Kyrka. Emellertid kan vi inte låta bli att göra några påpekanden.

Rom skall enligt artikeln ha utövat en sorts utpressning på den anklagade Schillebeekx genom att anmoda honom att för den holländska publiken presentera (och rekommendera) encyklikan Humanae Vitae. Detta skulle vara priset för hans «rehabilitering». Emellertid har professor Schillebeekx själv redan den 25. september dementerat denna pressuppgift. Det samtal, som han i juli hadde haft med Mgr. Felici, hade inget samband med en «process», som ingen av dem båda vid denna tidpunkt hade någon kännedom om.

Enligt samma artikel är Schillebeekx «sedan i somras avstängd från sina funktioner inom dominikanerorden». Varifrån denna information blivit hämtad vet vi inte. Den har i varje fall inte den minsta grund. Inom orden har Schillebeekx visserligen inte sina huvudsysselsättningar, eftersom han sedan många år tillbaka är professor vid universitetet i Nijmegen, men för övrigt har han inom orden precis samma rättigheter som alla andra. Ordens för några veckor sedan avslutade generalkapitel i Chicago samt ordens generalmästare pater J. Fernandez har i en offentlig förklaring gett uttryck för sin stora uppskattning av professor Schillebeekx person och verk och betonat, att han åtnjuter samma ytrandefrihet som alla andra bröder.

Man vet nu också, att chefen för Vatikanens pressbyrå, Mgr. F. Valinc, den 8 oktober officiellt förklarar: «Det finns ingen process mot p. Schillebeekx, det kommer inte att finnas någon process, det finns inga skäl för att det skulle bli någon process.»

Det som är sant är, att kongregationen för tros läran har hyst vissa betänkligheter angående Schillebeekxs skrifter och låtit dem undersökas av några teologer. Det är detta förfarande som i Holland och annorstädes förstäligen nog har väckt en sådan uppståndelse. Men redan efter sitt besök vid kongregationen den 7 oktober kunde jesuitpatern Karl Rahner säga: «Denna undersökning kommer nog inte att ha några allvarliga följder, därför att Schillebeekxs tankegångar varken står i motsättning till dogmer

eller konciliet. Möjligen kan man be honom att uttrycka sig mera försiktigt.»

Man kan alltså inte med artikelns författare säga: «Domen mot den anklagade kättaren Eduard Schillebeekx är praktiskt taget klar på förhand . . . Om den upproriske dominikanerpatern inte tar tillbaka sina villoläror, drabbas han förmodligen av en påvelig bannstråle etc . . .» Inte ett ord i dessa meningar — utom personnamnet — torde stämma med sanningen.»

(Av et brev fra dominikanerpatrene René Kieffer og Michel de Paillerets til det svenske «Vår Kyrka» efter at bladet 7. nov. hadde behandlet «Affären Schillebeekx» redaksjonelt.)

OM TOLERANSE

«En av de store overraskelser i tiden efter Konsilet har vært den sterke meningsbrytning som har funnet sted i den katolske kirke. Vatikanconsilet ga håp om enhet — enhet mellom alle kristne, mellom alle av god vilje, styrket enhet i det katolske folk.

I øyeblikket virker det som om enkelte av oss lever på forskjellige planeter. Det er en økende kløft mellom noen biskoper og deres prester, mellom prester og legfolk og mellom grupper av legfolk. Dette er spesielt tilfelle etter at vår Hellige Far, pave Paul VI sendte ut sin siste og meget omtalte encyklika.

Dette er en kritisk tid for biskoper og prester. Det er absolutt påkrevet med gjensidig støtte. Mer enn noen gang før trenger de forståelse av at de deler en felles prestegjerning og av at de er brødre og venner.

Jeg vil gjerne si noe til støtte for våre prester, også de som med fare for å bli kalt uloyale, har forsøkt å

adlyde sin samvittighet. De har åpent og alvorlig sagt fra at de er ute av stand til å godta alle de krav som stilles av den Hellige Far . . .

Efter min mening er disse prester like velustrustet og hengivne i sitt arbeid som de prester som kan godta pavens ord. De fleste av dem er i sannhet loyale mot den Hellige Far, mot Kirken og mot autoriteten i Kirken. De er i nær kontakt med de livets realiteter som mange kristne erfarer i sitt daglige liv. De forsøker ærlig å måle og vurdere de problemer man står overfor. Efter min mening forsøker de å gjøre nytte for seg i Kirken.

Pave Paul har skrevet Humanae Vitae i omsorg for menneskene og i forsøk på å tjene menneskene. Han har gjort det til tross for store personlige offer, jeg tror alle prester er klar over det. Prester som stiller spørsmålsteget ved visse krav i encyklikaen på grunn av sin samvittighet aksepterer at encyklikaen kommer fra Kirkens læreembede, fra deres far i Kristus som de elsker og respekterer. Deres samvittighetskamp bærer intet tegn på sviktende lojalitet.

Vi er klar over at mange eksperter . . . har funnet store vanskeligheter med å forstå . . . encyklikaens oppbygning. Det gjelder bl. a. John Noonan, ekspert på naturrettens område, moralteologen Bernhard Häring og den ypperlige tyske teologen Karl Rahner. Den siste erklærer at det klart gis uttrykk for en bindende lov i rundskrivelsen, men legger også til at det er mulig for et menneske å nå frem til en avvikende mening. Rahner fortsetter og sier at hvis dette gjøres efter grundig tenkning og selvkritikk og efter studium av encyklikaens lære, trenger en person ikke å frykte subjektiv skyld. Han skal heller ikke føle seg formelt ulydig mot Kirkens autoritet. De tyske biskoper og andre nasjonale hierarkier i Nord-Europa har valgt denne posisjon. Det samme gjelder de kanadiske biskoper i vår del av verden.

(Charles A. Buswell, biskop i Pueblo, USA i «Commonweal».)

LATIN - AMERIKA

Mexico City (KNA). Hvert 56. sekund dør det et barn under fem år av underernæring på det latin-amerikanske kontinent. Opplysningen ble gitt av spesialisten Rafael Ramos på en internasjonal kongress.

BLIKK på TIDEN

Det er synd på ham,
han er for sta til å bli
et alternativ.
Å tviholde på et kors
når det fins en koffert?»

FORKLARINGEN?

■ Jesuitter og dominikanere er som kjent gamle rivaler — tallrike historier i den katolske folklore kan fortelle om dét. I våre dager samarbeider de nå ellers i største hjertelighet, det skulle da bare mangle. Men fremdeles morer det så men et dominikaner-hjerte, når *Allred Hitchcock*, grøsser-filmenes berømte mester, i et intervju (her efter «Time Magazine» 29. november) betror oss en av sine yrkes-hemmeligheter:

«Jeg har studert tre år hos jesuittene. De skremte meg til døde med alt mulig, og nå hevner jeg meg ved å skremme andre mennesker.»

Akk ja, jesuittene har visst ansvaret for, og sin hånd i så mye, når en riktig ser efter. Dominikanerne har såvidt vites aldri gitt støtet til den store gyser-kunst. Men Hitchcocks mesterverker tatt i betraktning er dette kanskje ingenting å rose seg av?

KOFFERTEN

■ Bak den amerikanske president, hvor han så beveger seg, går det alltid en anonym herre bærende en liten sort koffert. I den ligger kodeordene som setter i gang den helt store atom-krig, dersom dét blir «nødvendig».

Forfatteren *Kåre Holt*, som visst er trett av Lyndon B. Johnsons smil, har festet øynene på den kofferten — som dikter har han sans for symboler. Og dikt blir det av det — i «Arbeiderbladet» (21. desember). Han kan visst, som de fleste av oss, tenke seg andre løsninger enn dødbringende kodeord, til de problemer som rir menneskeheten, for eksempel i linjer som disse:

«Helst ville jeg
at Jesus fra Jerusalem
skulle bære, —
han bar jo så mye,
men har sin prestisje
å pleie:
han foretrekker korset
for kofferten.

LITT UTENFOR

■ Neida — ingen av oss vil ha «politikk» i preknene. Men hva er politikk i dag da politikken, kunsten å styre menneskene til henholdsvis lykke eller ulykke, snart dominerer hele vår bevissthet? I Danmark har en krets av unge fra den kristne studenterbevegelse innbudt 300 københavnske prester til en orientering om U-landene — med henblikk på julepreknene. Det ble ingen suksess, bare 12 — tolv — pastorer møtte frem. Interessen manglet, med andre ord. Bortsett fra at prester vel i Danmark som i Norge er jevnt over ganske overarbeidede og stress-pregede personer i ofte umulige arbeidsforhold, og med en «7. sans» tett som en krattskog, er dét tallet påfallende svakt.

Avisen «Information» (18. desember) tar i hvert fall hardt på blemer, så ville vi ikke tage det så frygtelig høytideligt, at hjemmesitterne blant geistligheten:

«Hvis vi troede på, at præsterne var dybt optaget af tidens alvorlige problemer, af sulten og nøden i U-landene, og — ikke mindst — af forsøgene på at skabe en holdning til disse præsterne blev væk fra de kristelige studenters møde.

Det kniber imidlertid lidt med vores tro. Præsterne præger nemlig ikke debatten om disse spørgsmål. Præsterne peger ikke i særlig grad på uret i verden, og præsterne tager kun sjældent stilling for de uselt stillede uden for dette samfund.

Dette være sagt på trods af det imponerende arbejde som Folkekirkens Nødhjælp og andre kristelige humanitære institutioner udfører netop nu.

Diskussionen om kirkens pligt eller ikke-pligt til at tage stilling er ældgammel. Pligten til et samfundsmæssigt engagement er ikke indlysende for teologer, der er optaget af det lutherske princip om et kirkeligt og et verdsligt regimente.

For mere primitive sjæle synes de kristelige studenters opfattelse imidlertid enkel og rigtig. De siger, at præsterne også juleaften må understrege det utvetydige bud om næstekærlighed og påpege den store farlige skævhed, der findes på jorden med hensyn til velstand.

(I øvrigt en skævhed, som kirkerne gennem århundreder har haft deres store del af ansvaret for.)

Verdenskirkekonferencen i Uppsala og den lille kirkekonference i Haslev for nylig viste, at enkelte præster kan gå foran i et progressivt arbejde. At en teolog kan være revolusjonær i den forstand, at han støtter aktiv kamp for folkeslags frigørelse.

Det lys synes ikke at være gået op for ret mange præster endnu.»

Vel — dette gjaldt altså Danmark. I Norge er det vel anderledes. Eller er det ikke?

ENIG MED PAVEN

■ Redaktør *Arthur Berg* i «Dagen», som er en avis for den vestlandske kristelighet og klar — om ikke alltid overbevisende — i sine markerte standpunkter, lider visst i øyeblikket av en ulykkelig kjærlighet til pave Paul VI. Ulykkelig, fordi paven jo unektelig er «paven» — en størrelse som vel ikke alltid har hatt god presse på det hold. På den annen side: Paul VI sier, like unektelig, også en del fornuftige ting. Nyelig (20. desember) slo redaktør Berg et slag for begrepet og realiteten «kyskhhet». Ordet er så latterliggjort og misbrukt (og realiteten så vaklende) i moderne menneskers livsfølelse, at dét nok nærmer seg det heroiske. *Renhet* var vel et bedre ord, så nærmer vi oss alvoret. Den kristne tro stiller strenge og vanskelige krav til mennesket, det er dens adelskap at disse krav innebærer — rett forstått — den maksimale og egentlige menneskelige utfoldelse. Dessverre blir de ofte skjævt forstått, også av kristne, og både på latinsk og vestlandsk grunn har det jo hendt, at «kyskhheten» (eller renheten) fikk en temmelig skjev

(Forts. side 9)

tolkning. Av en eller annen årsak lyder det ikke alltid *heft* overbevisende i ikke-kristne ører, når kristelig opinionsdannere idag forsikrer om at «seksuallivet er en Guds gave». Forsikringen kommer nemlig lovlig sent, og bakgrunnen — det «kristelige» victoriansk-borgerlige snerperi — er litt for frisk i erindringen. Kristne mennesker er kanskje nå og da for lite mistenksomme overfor en seksualangst som er historisk og sosialt betinget, uten grunnlag i sann kristendom.

Når dette er sagt, må det fastslås at det kristne forhold til dette særlige og viktige livsområde forblir noe *meget* forskjellig fra «tidsåndens», og få ting er mer forstemmende enn foreløpelig kristelig «frisinn» overfor samtidens utskeielser mot det 6. bud. Det kristne alternativ til løslevnet og pornobølge er ikke sjokkert puritanisme, men beviset — i ord og liv — for at det sant menneskelige ligger annetsteds. Kort uttrykt: Den rett forståtte kristendom er et storartet tilbud om *helhet*, med seksualiteten integrert i personlighetens og samfunnets sunne utvikling. Alternativet er det som breier seg idag: Seksualitet løsrevet fra sin sammenheng, og dermed livsudugelig, løgnaktig, nedverdiggende og reaksjonær.

Redagør Berg er tydeligvis imponert over pavens ord om dette i «*Humanae Vitae*», og kommenterer (20. desember):

«Vi tror det er direkte farlig dersom kirken og forkynnerne bare bryter tabuene i en retning. Man må ikke nøye seg med å bevitne sin liberalitet og modernitet overfor den nye frigjøring. Man må benytte den nye frihet til med større frimodighet å forkynne Guds vilje med seksuallivet. Og det nytter selvsagt ikke mere med salveselsfulle deklamasjoner om «hvor vakkert det i grunnen er». Til og med folkets appetitt på enfoldighet kan overvurderes. Selv må vi innrømme at vi har adskillig større respekt for pavens måte å si det på. Sin sølibatære (ugifte) status til tross later han til å ha forstått mere av denne saks ansvarsfulle høyhet enn storparten av vår familie-far-prester har gjort.

Det er meget bemerkelsesverdig at selv katolikkene nå synes å samle nesten all oppmerksomhet om kjærlighetslivets kvantitative side. De raser mot paven fordi han er for autoritær. Men få eller ingen av de «progressive» studerer eller understreker det som er pavebrevets hovedhensikt.

Og dog er det siste langt mere påkrevet i vår tid enn det første er.»

Arthur Berg skal visst ikke være for bekymret over «katolikkene». Langt de fleste av dem vet utmerket godt, at i kritikken av den moderne sex-mani har Paul VI simpelthen rett, fordi han minner om at kristne mennesker har et fundamentalt annet verdissyn enn pornopressen og dens mer eller mindre avdempede avleggere, langt inn i den hederlige journalistikk.

FREMDELES STATSKIRKE?

■ Statskirkens stilling i Norge er idag mer broget og labil enn noengang siden okupasjonsårene. Dels har statsråd *Kjell Bondeviks* spesielle kirke- og kulturpolitikk formodentlig, paradoksalt nok, fremmet sekulariseringen i Norge mer enn noen kan måle: Ved å insistere på at halvt innsovende paragrafer våkner til liv, har han klargjort i hvilken grad vårt samfunn *faktisk* er mer sekularisert og «pluralistisk» enn han og hans meningsfeller synes å regne realistisk med. For paragrafene sover ikke. De er døende, noen av dem. Dels har den borgerlige samlings-regjering ved en ellers nokså selvfølgelig og populær bispeutnevning (*Per Lønning*) understreket selv en konservativ statsmakts overformynderi over Den norske kirkes indre anliggender, dvs. hvor *avhengig* denne kirke egentlig er av statsmakten, for å fremme sitt eget beste.

Og endelig har Gallup-instituttet, som i mangel av et eget kirkelig sosiologisk institutt i Norge gir oss de nødtørftige opp-

lysninger om norsk kristenliv vi så sårt trenger, offentliggjort en meningsmåling om statskirkens stilling i folkemeningen.

Det er tildels interessante tall. Det er neppe vilkårlig å si, at de fastslår ca. 73 % tilslutning i befolkningen til den nåværende statskirkeordning, vesentlig av treghet og likegyldighet i folket som masse betraktet. Det er ingen tilfredsstillende status for en kirke og den kan raskt endre seg: Likegyldighet er et meningsvakuum. Ca. 14 % av de spurte interesserte seg «meget» for selve problemstillingen — skal vi slutte at dette (som fremdeles utgjør en betydelig befolkningsmasse) vel kommer ganske nær til tallet på de faktisk kristent engasjerte i vårt folk? Hele 52 % finner at spørsmålet bare interesserer «sånn middels», og ikke mindre enn 34 % mener at spørsmålet interesserer «svært lite» — det siste blir over én million mennesker. Av dette burde de ansvarlige instanser trekke visse konklusjoner: «Folkekirken» er i dag en gebrekkelig fiksjon.

Av de «meget interesserte» foretrekker ennå 67 % den nåværende statskirkeordning. Det tallet betyr noe. Og forteller sitt om en konservatisme i norsk kristenliv som ennå er slitesterk. Men hvor lenge?

PÅ HJEMMEBANE

■ *Charity begins at home*, sier britene: Nestekjærligheten står sin prøve i dine umiddelbare omgivelser — i familien og på arbeidsplassen. Overført kunne en si: Det hjelper ikke med store *økumeniske* vyer, dersom du ikke kan holde fred og vennskap med de annerledes troende kristne du omgås, eller ikke omgås i den hjemlige sammenheng. Dette er et poeng i en kronikk i «Aftenposten» på selve julaften, av den dynamiske og åpne methodistpresten *Kaare Lunde*. Han skriver blant annet:

«Og hva med oss her hjemme? Norske kristne har ennå ikke kunnet samle seg til å opprette et felles råd for de kristne kirker i landet, det møter vanskeligheter både på venstre og høyre fløy. Slike råd finnes i dag over hele verden, mens vi her lar oss forsinke av hensyn til alle kanter. Og får vi et råd blir det vel så armert og gradert at sökende siden ikke får komme inn. Hvor lenge kan vi egentlig tillate oss den luksus å holde «broderlige» slagsmål om foreldede problemstillinger mens vår samlede innflytelse stadig svekkes? Det burde være tid til at vi skaffet oss noen økumeniske poeng på hjemmebane.»

Akkurat.

Frater Candidus.

DOMINIK- ANERNE I NORDEN

Pater Hallvard Rieber-Mohn er valgt til regionalvikar og ny leder av dominikanernes virksomhet i Norden.

Ordenen har idag medarbeidere i Oslo, København, Stockholm, Lund, Helsingfors og Trondheim.

PATER THORN OG MANGESIDIGHETEN

Pater Finn D. Thorn har (i «St. Olav») skrevet en utførlig artikkel om visse momenter i min bok «Hvem var han? På sporet etter messeren fra Galilea».

I et og annet tonefall fornemmer jeg hos pater Thorn en tiltalende vilje til saklighet, en vilje som hos hans protestantiske åndsfeller sørgelig ofte glimrer ved sitt fravær. Mangler denne viljen — på grunn av angst eller på grunn av uvitenhet — blir enhver debatt meningsløs. Hos pater Thorn mener jeg som sagt å fornemme den, og derfor vil jeg gjerne svare ham.

Jeg vil ikke påstå at evnen står på høyde med viljen; men sånn er det kanskje med de fleste av oss. Det er ikke lett å diskutere de spørsmål som brenner sterkest i en. Alt beror da — for å sitere pater Thorn — på øynene som ser. *Alle* ser vi gjennom våre egne briller, og i særlig høy grad når debatten dreier seg om religiøse og teologiske problemer. Denne siste setning er ikke Finn D. Thorns; men jeg tror han er nødt til å underskrive den.

Imidlertid har jeg ofte undret meg stort over den artikkelen han har skrevet. Her får jeg nøye meg med de viktigste punktene.

For det første:

Thorn antyder at jeg stort sett har begrenset meg til forskere av Bultmann-skolen. Men hvor har han *det* fra? Hver eneste leser som blar i min bok, kan raskt forvise seg om at det ikke forholder seg slik.

Dr. Philip Houm.

Om Rudolf Bultmann og Bultmanns innbyrdes vidt forskjellige elever handler sier og skriver ca. 65 sider — i en bok som spenner over 230 sider. Jeg skriver mer eller mindre inngående om en lang rekke forskere som enten ligger generasjoner forut for Bultmann eller som (og dette er de fleste) i anskuelser skiller seg skarpt fra Bultmann. La meg her minne om noen av de viktigste: *Albert Schweitzer, Johannes Weiss, Adolf v. Harnack, Wilhelm Wrede, Vilhelm Grønbech, Thorleif Boman, Jacob Jervell*. Ganske sentrale og ganske store navn, synes jeg; i det minste størsteparten av navnene.

Hvorfor nevner ikke pater Thorn noen av dem?

Regner han dem med til «Bultmannskolen»?

Det må han gjøre, ettersom han uttrykkelig hevder at jeg bare holder meg til «én retning innen Jesus-forskningen». Men jeg for min del forvandles da til et eneste stort spørsmåls-tegn. I virkeligheten presenterer jeg de fleste av de sentrale skikkelser innenfor den protestantiske evangelieforskning. Og dessuten noen av de mindre sentrale.

For det annet:

Det burde si seg selv at en bok som tydelig har til hensikt å angripe den mytologisk og dogmatisk bestemte Kristus-oppfatning, ikke presenterer *alle* protestantiske evangelieforskere. Denne min hensikt — og bakgrunnen for denne min hensikt — presiserer jeg rundt omkring i min bok. Og jeg understreker, for eksempel s. 13 og s. 21, at det ikke er en håndbok jeg har villet skrive, eller en oversikt over så mange retninger og strømninger som mulig. De forskere hvis synspunkter og tendenser er godt nok kjent på forhånd (ettersom de representerer kirkens egne synspunkter og tendenser) lar jeg oftest ligge.

Dette burde være en selvfølge, som sagt — når det gjelder en bok av denne art. Men jeg kjenner mine teologiske pappenheimere; derfor har jeg understreket dette.

Jeg har også flere steder presisert, for eksempel s. 21 og s. 211, at jeg på enkelte viktige punkter trekker kon-

klusjoner som går ut over de rent vitenskapelige — slik som jo også teologene til stadighet gjør, naturlig nok. Hvilke punkter dette dreier seg om kan ingen oppmerksom leser ta feil av.

For det tredje:

«Bultmannskolen» er blitt et yndet skjellsord hos norske ortodokse teologer. Man betrakter den som en fabrikk, hvorfra utgår all verdens djvelskap.

Jeg synes Finn D. Thorn burde holde seg for god til å støtte dette syn. Han vet, bedre enn de fleste, at Rudolf Bultmanns elever og etterfølgere i mangt og meget har skilt lag med mesteren. Han vet også at de innbyrdes er svært forskjellige. *Og*: Han vet at jeg rundt omkring i min bok, for eksempel s. 124, s. 131 og s. 143, har fremhevet disse forhold.

For det fjerde:

Hva *Kristian Schjelderup* angår — en mann som jeg i likhet med Thorn høyakt — så har jeg ganske riktig lagt hovedvekten på den *unge* Schjelderup. Og dette av den grunn at biskopen ikke har gitt oss noe bidrag til evangelieforskningen, og bare sporadisk har formulert sitt syn på dens problemer. Jeg kan være enig med pater Thorn i at mine antydninger om Schjelderups teologiske utvikling er mindre tilfredsstillende; men jeg er dessverre like lite fornøyd med Thorns egne antydninger, enda de fyller noe slikt som fem sjettedeler av en lang artikkel om en ganske omfangsrik bok.

Jeg er av flere grunner utilfreds, men får her nøye meg med å nevne en: Hverken hos pater Thorn eller hos Kristian Schjelderup selv kan jeg finne noe belegg for at biskopen har omvendt seg til kirkens bastante oppfatning av dogmer som jomfrufødselen eller det gravlagte legemes sprengning av graven. Derfor kan jeg heller ikke gå med på at Schjelderup nå tror på kirkens tradisjonelle Kristus. Tvert om føler jeg meg overbevist om at han ikke gjør det.

Men la meg nå for sikkerhets skyld gjenta: Heller ikke *mitt* bilde av Kristian Schjelderups teologiske utvikling er fyldestgjørende. En av årsakene har jeg nevnt. En annen er den at det ikke fyller mer enn fire sider i min bok.

Finn D. Thorn har skrevet en artikkel på grunnlag av høyst regnet *femten* sider i min bok. Han har gjort det fordi han innbiller seg at disse sidene er typiske, og fordi han gjerne vil innbille sine lesere at de er typiske. Jeg foreslår at han for fremtiden snakker meget lavt om andres ensidighet.

BREDGADE 69

Moderne katolsk presse er avhengig av at leserne kan stole på at den — med alle dens feil og mangler — våger å opptre selvstendig med en fri, uredde vurdering av situasjonen fra uke til uke. Leserene må kunne være sikre på at redaktøren ikke har en hemmelig skuff hvor han gjemmer «farlige manuskripter», leserne må være garantert at de behandles som voksne mennesker.

Det er nødvendig å minne hverandre om dette temmelig jevnlig i den nåværende situasjon i Kirken. «Tre vismenn» (avisuttrykk) kom faren til jorden med månerakett, alt går forvirrende fort — noen forsøker kanskje med de beste hensikter å bremse en smule.

Det kan være fristende å gjøre det i Bredgade 69 i København ved dette årsskiftet. Katolsk Ugeblad har kommet ut for siste gang — og bladet Katolsk Forum starter sin fjortendaglige tilværelse den 10. i denne måned. Det er grunn til både å gråte — og til å vente med spenning. Våre beste ønsker til gode venner på redaksjonen der nede i så måte.

Men la oss håpe på at man trår varsomt på bremsene.

I all vennskapelighet må det være tillatt å peke på en artikkel som bladets medredaktør, pater H. Roos skrev oppunder jul, en artikkel hvor han (såvidt vi kan se med *hevet pekefinger*) gjenga pavens ord til en gruppe katolske journalister i Roma i november:

«De har i den senere tid i forskjellige lande ikke kunnet undgå at legge merke til begivenheder, der røber en ny uoverensstemmelse i Kirken, hvad tro og moral angår. Det er Deres pligt som journalister at informere Deres læsere om disse ting. Men jeg spørger mig selv, om De tjener Kirken ved netop at fremhæve disse yderliggående tendenser, som er i åbenlys modstrid med Kirkens sunde lære, en loyal tolkning af koncildokumenterne og evangeliets sandhed. Er det at tjene Kirken med bifald at referere retninger, som sætter et spørgsmålstegn ved alt, med fare for at forvirre den store masse af vore troende? Det er uden tvivl lettere og måske også mere tilfredsstillende at fremhæve netop disse nyheder, at rose de mest outrerede eksperimenter og at beskrive alle disse «non-konformistiske» strømninger. Men hvis det berører så vigtige punkter som den kirkelige myndigheds natur og funktion,

præstedømmets betydning, præsternes cølibat og ægteskabets uopløselighed, burde en katolsk journalist med mod og sund sans dog stå på deres side, som modarbejder disse tendenser i stedet for at fremhæve dem. Han burde gøre det — selv med fare for at blive upopulær.»

Vi mener at vi i lojalitet og med dyp respekt forstår noe av pave Pauls bekymring og veldige ansvar i dagens uro. Vi synes vi fatter hvordan denne bekymring gjør at han finner det påkrevd å rette noen spesielt advarende ord til katolsk presse og minne om det ansvar den har. (Et ansvar enkelte ærlig talt glemmer i sin ville jakt etter ytterliggående fenomener.) Ikke desto mindre er det betenkelig at det er mulig å tolke pavens ord dit hen at katolske pressefolks fremste oppgave er å være Kirkens Public Relation-avdeling. Det vil si: å være en gruppe mennesker hvis skrivekyndighet gjør dem egnet til å formidle til de troende autoritetens uttalelser, alle de lyse sider av det som skjer og det som kan bidra til å skape ro — den ro Kirken selvfølgelig sårt trenger.

Dette er også katolsk presses oppgave. Men den skal samtidig være istand til å utøve en kritisk røst i Kirken når det trenges, den skal gi plass for divergerende meninger, og den skal kunne behandle såkalt brennbare emner som det hittil bare har vært hvisket om i hierarkiene, men som egentlig er hele Guds folks sak. Dette sier paven lite om.

Vi har ikke sagt at pater Roos helt ut vil underskrive en tolkning av pavens ord som gjør katolsk presse til en PR-virksomhet. Men det er utvilsomt de som vil det. Og etter vår mening bryter pater Roos i fall han tar deres parti i stykker noe av den forståelse som langsomt er skapt mellom aktive katolske pressefolk her i Norden om vår lille presses oppgaver. Det er oppgaver som en fri informasjonskilde og et åpent debattorgan — og en del av de nordiske lands samlede presse, tilsluttet nordisk presseetikk.

Det katolske pressesamarbeidet i Norden er skapt på verdifulle kontakter, og det vil lide vondt under en eventuell dansk vending. Det må igjen være tillatt å minne pateren om at han høsten 1966 selv var med på den enstemmige godkjennelse av de retningslinjer som er grunnlaget for denne beskjedne, men viktige presseenhet.

Et godt eksempel på den ideelle PR-virksomhet i Kirken er L'Osservatore Romano. Det er mulig den er nødvendig, men det er knapt noe ønskemål for bispedømmenes presse andre steder. Ting som trykkes i L'Osservatore er korrekt nok gjengitt, men den kritikk som er nødvendig for enhver administrasjon kommer aldri til uttrykk. Man later som om den ikke eksisterer. Resultatet, i det lange løp, er at man ikke stoler på redaksjonens integritet.

Man kan neppe ønske et slikt spørsmålstegn ved det nye Katolsk Forum.

Vi går inn i 1969 med håp og bønn om at dette skal bli et bedre år for oss alle. Katolsk presses bidrag må blant annet være at den nok ett år våger å vedstå seg at den av og til tar feil — og kjemper for sin rett til å gjøre det.

«Bær hverandres byrder», Gal. 6, 2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	} Bergen
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Hønefoss
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	} Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	
St. Mikals Prestegård	} Tromsø
St. Theresia Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	
St. Magnus prestg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Trondheim
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke, Bispegården	
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg
St. Olavs Klinikk	

Ved bestilling av olje:

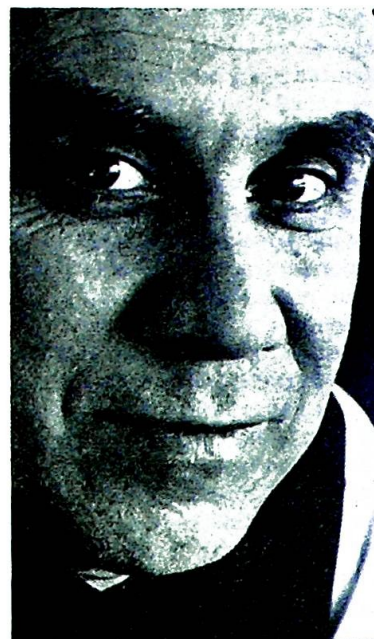
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

NYHETER

Pave Paul holdt en tale i desember hvor han uttrykte sin tro på at den uro som nå rir den katolske kirke vil forsvinne. Kirken gjennomgår en periode av uro og selv-kritikk, fremholdt han, det som finner sted er kompleksfylt og akutt, ingen hadde ventet dette like etter det annet Vatikankonsil:

«Vi kan ikke gjøre annet enn å ha til-lit til Jesus Kristus, Kirken er mer avhengig av Ham enn av noe annet,» sa paven. «Det er Ham som vil stilne stormen.»

● Den sveitsiske biskopkonferansen har behandle rundskrivelsen Humanae Vitae. Biskopene understreker betydning av samvittighetsdannelsen og ansvaret for den personlige samvittighetsavgjørelse, melder KNA. Kongressen gir uttrykk for forståelse for enhver katolsk kristen som kommer i særlige vanskeligheter på grunn av skrivelsen. Biskopene ber disse om å søke svar sammen med Kirken.

THOMAS MERTON ER DØD

Den verdenskjente forfatter og Trap-pistmunk Thomas Merton er død, bare 53 år gammel i Bangkok i Thailand hvor han oppholdt seg i forbindelse med en kongress av ordensfolk.

Merton, hvis bøker også er kjent av mange av dette blads lesere og som har vært en kjær gjest av og til i våre spalter, ble født i Prades i Frankrike i 1915. Han har skildret sine unge år og sin konver-sjon til den katolske kirke i The Seven Storey Mountain, en bok som i veldig opplag er spredt verden over. Han gikk inn i klosteret Gethsemani Abbey i 1941 og ble presteviet etter krigen, i 1946.

I løpet av sitt korte liv skrev han over tyve bøker, om emner som kontemplasjon og klosterliv, men også for eksempel om de kristnes holdning til raseproblemerne.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83
Kontortid 11—13

Alle dager unntatt lørdag

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 26

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs
Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

KATOLSK INFORMASJON

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

NYHETER

● En ny katolsk dagsavis har begynt å komme ut i Italia, «Avvenire». Sjefredak-tøren skriver redaksjonelt at bladet skal laves av katolikker, men bl. a. leses av ikke-katolikker. Avisens utgiver, forlaget «Nuova Editoriale Italiana» sier at den katolske presse i Italia med dette initiativ har slått inn på en ny vei, i pakt med da-gens erfaringer i det pluralistiske sam-funn.

Pave PAUL hos stålarbeiderne

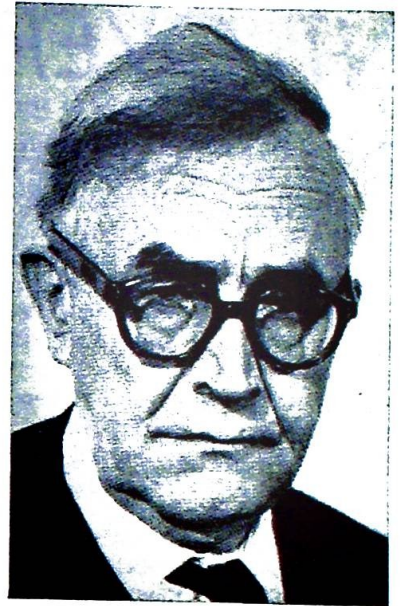
Paven feiret julemessen med vel 15 000 stålarbeidere og deres familier i Tarent i Syd-Italia. Inntrengende ba han alle: «Si aldri at Kirken er blind og døv. Den forsvarer og fordrer rettferdighet hvor den kan.»

Det er hygge i en pakke Tiedemanns Gul
-fordi den smaker så godt!

TIEDEMANNS GUL
LETT MIXTURE
2
FINT SNITT
TIEDEMANN'S TOBAKSPABRIK
PHIVILEGERET 1778

© 0 - 2402 - 04

«Å BE
ER IKKE
Å HØRE
SEG SELV
TALE - ->
KIERKE-
GAARD

KARL BARTH

En av det tyvende århundres ledende teologer, dr. Karl Barth døde i desember, 82 år gammel. I noen minnerord skriver Hans Küng bl. a.: Det er neppe noen annen evangelisk teolog som har gjort mer for forståelsen mellom katolsk og evangelisk teologi enn Karl Barth. Det dreiet seg for Barth ikke om den ene eller den annens konversjon, men om alle, katolikker og protestanters konversjon til Kristi evangelium. De store grunntanker i hans teologi er idag felles eiendom for begge kirker.

Barth som selv hørte til Den reformerte kirke i Sveits skapte en revolusjon i protestantisk tenkning, skriver en engelsk avis. Samtidig var han, mer enn noen annen protestantisk teolog siden Reformasjonen, alvorlig opp-tatt av sine studier av den katolske kirke.

FREDRIKSTAD	
KJENTE FREDRIKSTAD- FIRMAER	<h3>Norske Fina ^{1/5}</h3> <p>Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreoljer</p> <p>FREDRIKSTAD TLF. 5 820 TØNSBERG » 12 371</p>
<p>KÅRE KRISTIANSEN</p> <p>Fiskeforretning</p> <p>Telefon 13 190</p>	<p>Byens spesialforretning</p> <p>Olsson</p> <p>TAPÉT OG GULVBELEG</p> <p>Agentgt. 1 - Tlf. 17 080</p>
<p>Fredrikstad Glassmagasin</p> <p>C. HANSSENS</p> <p>Trykkeri og Bokbinderi</p> <p>Tlf. 13 056 FREDRIKSTAD</p>	<p>EDVARDSEN & NORDHEIM A/S</p> <p>Autorisert Installatør</p> <p>Radio og Elektrisk utstyr</p> <p>Tlf. 11 220 - Fredrikstad</p>
<h2>O. Henriksens Sønner</h2> <p>Aut. Rørleggere og Rørhandel</p> <p>Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840</p>	

FREDRIKSTAD
<p><i>Andr. Janne &</i></p> <p>Kontormaskiner - Kontorutstyr</p> <p>Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 12 945</p>
<p>ØSTFOLDMEIERIET</p> <p>Avd. Fredrikstad</p>

NT-OVERSETTELSEN

Den norske kirkes nyutnevnte biskop i Borg, dr. Per Lønning hadde i desember en anmeldelse av forskningsstipendiat Erik Gunnes oversettelse av det nye testamentet fra gresk. Anmeldelsen sto i Aftenposten den 11. desember — dette var altså en av de første reaksjoner. Vi tillater oss å gjengi fra anmeldelsen:

«For en enkelt mann å levere en fullstendig, ny oversettelse av Det nye testamente fra grunnteksten (gresk) — det er ingen liten arbeidsprestasjon. Det er med mange og spente spørsmål man åpner forskningsstipendiat Erik Gunnes' ny-utgitte arbeide. Vår norske sprogsituasjon gjør bibeloversettelse til en ekstra delikat oppgave. I Den norske kirke har vi nå i flere år slitt med forarbeider til en ny norsk kirkebibel uten at det ennå er nådd tilnærmedesvis enighet om et nytt norsk bibelsprog. Så kommer altså en katolsk teolog med et helt selvstendig arbeide — dette er både filologisk og teologisk spennende!

La det med én gang være sagt: det sprog Erik Gunnes velger, er på ingen måte «radikalt». I forhold til den ganske utbredte «Ungdomsoversettelse» er det et klart skritt i retning det mer tradisjonelle bibelsprog; men navnlig

syntaksen er adskillig ledigere. Især i evangeliens og Apostelgjerningenes berettende avsnitt har det lyktes å finne frem til en naturlig og uanstrengt stil — — —

I forhold til den gjeldende norske kirkebibel er dette en enklere og klarere oversettelse. Men klarheten er nok delvis vunnet ved at man fjerner seg fra grunnteksten, slik at uttrykk som i stor utstrekning kan betegnes som flertydige blir gjengitt med entydige. Dette er en vinning og et tap på samme tid. Men er det mulig å oversette alle avsnitt i Bibelen til et begripelig daglignorsk uten å sette overstyr tolkningsmuligheter og nyanser? Rimeligvis ikke. Man henvises da til i en viss utstrekning å gjøre oppmerksom på alternative tydninger og anderledes-artede assosiasjonsskalaer gjennom fotnoter. Noe da også Gunnes benytter seg av, dels gjennom kon-

sise små-opplæringer på selvsamme side, dels gjennom henvisning til en serie verdifulle små oversiktsartikler bakerst i boken. Her får vi først en konsis innledning til skriftene enkeltvis, så en oversiktsartikkel om «Miljøet og menneskene» og omsider «Et lite leksikon» over lære-begreper som trenger forklaring. Hele veien solid arbeide og klar fremstilling — — —

— — — det er nyttig å bli konfrontert med andre bibeloversettelser enn sin egen. Ja, jeg tror bent frem at folk som leser Bibelen regelmessig, bør veksle utgave fra tid til annen for å oppdage andre fasetter. Av den grunn vil jeg også anbefale norske lutheranere å anskaffe katolikkens Gunnes' oversettelse og bruke den til daglig et års tid eller to. De vil ikke bli fattigere av den grunn.»

□ □ □

St. Olav bringer en anmeldelse av oversettelsen i et av de førstkomende numre.

Red.

DRAMMEN
<i>Drammens malerforretning</i>
Tlf. 83 39 16 - 83 33 32
Inneh. Asbjørn Gundersen

GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN		American Foto SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tlf. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65
 TYRILYS ^{1/2} TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri		GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen
ARENDAL		
OLAV SLAATTENE Blomsterforretning. Begravelsesbyrå Tlf. 21 958 Havstad, Arendal	ADEL ELLEFSEN Auf. Installasjonsforretning Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460	J. E. PEDERSEN & CO. A/S Arendal Kjøttforretning Tlf. 2360
MØRLAND-SKO Tlf. 22 802 Selvvalgforretning	BYGGMESTER HANS NILSEN Nessel 362 Arendal Tlf. 22 647	SHELL — ARENDAL TELEFONER: Kontor 22 013 Anlegget 21 848

GODT NYTT ÅR!

OG NÅ - - -

gjelder det kontingenten til bladet ST. OLAV for 1969!
Innbetalingskort er vedlagt dette nummer.
På forhånd takk for rask innbetaling!
ST. OLAV's eksp., Akersv. 5, Oslo 1
Postgiro nr. 20 46 48
(Vennligst bemerk riktig postgiro nr.)

OSLO

WITTUSEN & JENSEN A.S

Trykkeri
Kontorrekvisitasystemer

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.
Tlf. 21 69 06

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

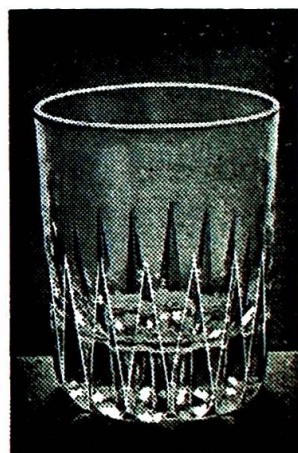
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05
Privat 55 77 87 - 69 43 72

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

Et godt tilbud!

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgate 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Filser - Linoleum
Tapeter - Fargehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

NOBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i
formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot
postoppkrav.

Galligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontigent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

ENSOM UNGDOM

Annen juledag sender Oslo Kinematografer ut sin «midtvinter-kolleksjon». Det likegyldige fortjener — og får — her bare taushet. Det «severdige» må denne gang vike for det ene som en *må* og *bør* se, dersom ens forhold til film har noe med kvalitet og verdi å gjøre: *Franco Zeffirellis* versjon av Shakespeares udødelige «Romeo og Julie». Men den har da vært filmet før? Åja — flere ganger, og noen ganger godt. *Leslie Howard* var en så stor skuespiller at han, innpå 40 år gammel, kunne illudere som tenårings Romeo engang i 1930-årene. Det var nå dét — langt fra alt lyktes dengang. Det er nemlig det farlige ved de helt store, Shakespeare og noen få til: *Allt* må lykkes, og kravene er hele registeret igjen — de strengeste kunsten kjenner.

Franco Zeffirelli, en italiener som har spilt en insiterende rolle i britiske sceneoppsetninger av Shakespeare (bare dét!), lykkes i denne filmen meget langt på vei. Og fornyer for talløse mennesker, ikke minst nye, *unge* mennesker, forholdet til en dikter som er alt annet enn tilstøvet klassiker.

Zeffirelli er en storartet instruktør, med noe av den vitale, voldsomme og saftige menneskelighet som var dikterens egen. Han er en oppfinnsom billedskaper, en mester når det gjelder utstudert vakre og velfotograferte gruppeopptrinns (fekte-scenene!). Hertil kommer hans frodige sans for miljø, så lik renessansens egen grådige appetitt på liv og mennesker. Ikke noen høyfornem stivhet her! Her står intet stille.

Se bare hva *Zeffirelli* har våget — og vunnet: Han har tatt dikteren på ordet og filmet «Romeo og Julie» i Verona, på selve åstedet. Det er blitt praktfulle eksteriorer av dét. Han har satt seg ut over teatrets uskrevne regel om at en skal være bra moden for å spille ung — ungdommen ser ikke seg selv. Romeo (*Leonard Whiting*) er bare 17 år, og hans Julie (*Olivia Hussey*) er 16. Et dristig trekk — men hvor det lykkes. Med all respekt for det tidløse i dikteren har regissøren videre «modernisert» med sikker og klok

hånd — vår tids unge vil nok overraskes over hvor meget Shakespeare, og ikke bare *Zeffirelli*, visste om dem selv. For dette er «generasjonsspenning» som forslår. De to unge menneskene går alene frem i sin lyriske kjærlighets lys — omkring dem, i de «voksnes» verden, hersker en virkelighet de forkaster: Beregningen, prestisjen, intrigene og mordet. For dem er verden forvandlet, fordi kjærligheten er til. Men verden er dessverre fremdeles verden, og det koster dem livet. For verden tror på makt, politikk og hev, og tåler ikke at noen melder seg ut av dens triste mønster. Shakespeare viser hvordan ungdommen og hjertet er hjemløse og sårbare i dette harde spill — derfor blir det en tragedie. Men som alle de store sørgespill fører «Romeo og Julie» tilskueren gjennom medfølelsen og skrekken til det rensede sinn. Og veien går gjennom kanskje den største kjærlighets-poesi som noen sinne er skapt, skjønnhet på skjønnhet.

De to, som ikke bare spiller, men selv *er* purunge mennesker midt mellom barnets troskyld og den voksnes viten og smerte, vil en huske lenge, for en fremragende prestasjon.

Men de er godt omgitt. De to grumme fedre, Capulet og Montague (*Paul Hard-*

wick og *Antonio Pierfederici*), er steile og maktglade i sin uforsonlighet. *John McEneary* som dagdriveren og spottefuglen *Mercutio* gir en original tolkning av sin rolle, også den bevisst moderne: Aner vi ikke formelig en av de krangleverne, farlige bandede ledere fra «West Side Story»? *Julies* fetter *Tybalt* (*Michael York*) er en mer aristokratisk slåsshane, utstudert dyktig i de provokasjoner som fører en lykkelig og menneskevennlig *Romeo* ut i det fatale mord som tilsøler de to unges enesomme vennskap. *Pat Heywood* spiller *Julies* pratsomme, folkelige amme med frodig kraft og humor — et saftig og fornøyet fruentimmer rett fra tjenerstuen.

Jo, dette er «Shakespeare på ny». *Zeffirellis* filmatisering av «Troll kan temmes» (tidligere anmeldt i «St. Olav») røbet hans grep på dikteren. Men der hadde han to stjerneskuespillere (ekteparet *Burton—Taylor*), og en enkel, firkantet amestue-komedie. Med «Romeo og Julie» våger han seg inn i verdenslitteraturens innerste skattkammer. Det kommer han mer enn levende fra, og er De glad i film, så få endelig med hvordan han greier dét!

brm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Bitten Sand, Gunnar Magnus og Jan Cato Mollstad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonsér: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.